

Sosyal bilimler alanındaki araştırmaların 5746 Sayılı Kanunda yer alan teşviklerden yararlanıp yararlanamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	49327596-120[GVK.ÖZ.2020.66]-E.185565
Tarih	08.12.2020

T.C.GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 49327596-120[GVK.ÖZ.2020.66]-E.185565

08.12.2020

Konu : Sosyal bilimler alanındaki araştırmaların 5746 Sayılı Kanunda yer alan teşviklerden yararlanıp yararlanamayacağı hk.

İlgi : 21/07/2020 tarihli ve 295624 evrak kayıt sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; COVID 19 pandemisinin Antalya ekonomisi üzerinde yaratacağı etkiyi sektörel bazda ampirik olarak ölçerek; ortaya çıkacak negatif etkiler sonucu yaşanan belirsizlik ortamı hakkında; özel sektörü bilgilendirmeyi, girişimcilerin ve üreticilerin önüne ışık tutmayı; kamu kurumlarını aydınlatmayı ve pandemi sonrası değişmesi beklenen iş yapış şekillerinin somutlaştırılması amacıyla sosyal bilimler alanında hayata geçirdiğiniz projenin; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesinin (k) fıkrası ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve yenilik projesi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

6/11/1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun "Üniversitelerin uygulama alanına yardımı" başlıklı 37 nci maddesinde; "Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler ile üniversitede ve üniversiteye bağlı kurumlarda, hasta muayene ve tedavisi ve bunlarla ilgili tahliller ve araştırmalar üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabilir. Bu hususta alınacak ücretler ilgili yükseköğretim kurumunun veya buna bağlı birimin döner sermayesine gelir kaydedilir." hükmüne,

Aynı Kanunun "Döner Sermaye" başlıklı 58 inci Maddesinin (k) bendinde, "(k) Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında araştırma ve geliştirme, tasarım ve yenilik projeleri ile faaliyetleri sonucunda elde edilen gelirler döner sermaye işletmesinin ayrı bir hesabında toplanır. Bu gelirlerden (b) fıkrası uyarınca yapılacak olan kesintiler de dâhil herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu kapsamda görev yapan öğretim elemanına ödenecek gelirin yüzde 85'i, herhangi bir vergi kesintisi yapılmaksızın ilgili öğretim elemanına ödenir. Kalan tutar, (b) fıkrasında belirtilen işler için kullanılır. Bu kapsamda değerlendirilecek proje ve faaliyetlere, öğretim elemanının müracaatı doğrultusunda, üniversite yönetim kurulunun izni ile karar verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 12.03.2008 tarih ve 26814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinde;

"a) Araştırma ve geliştirme faaliyeti (Ar-Ge): Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,

b) Yenilik: Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen, mevcut pazarlara başarıyla sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçleri ve süreçlerin neticelerini,

...

ç) Ar-Ge projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri

mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve araştırmacı tarafından yürütülen projeyi,

...

j) Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü,

...

ifade eder." hükmüne,

"İndirim, istisna, destek ve teşvik unsurları" başlıklı 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; "Gelir vergisi stopajı teşviki: Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile bu Kanun kapsamında yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi, yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı ve diğerleri için yüzde sekseni gelir vergisinden müstesnadır. Hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu istisna kapsamındadır. Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu istisnadan faydalanamaz...." hükmüne

yer verilmiştir.

Öte yandan, Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin "Ar-Ge ve yenilik sayılmayan faaliyetler" başlıklı 5 inci maddesinde;

" (1) Aşağıda sayılan faaliyetler, bu Yönetmeliğin uygulanmasında Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez:

a) Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,

b) Kalite kontrol,

c) **Sosyal bilimlerdeki araştırmalar,**

..." açıklamasına,

"Tasarım sayılmayan faaliyetler" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"(1) Aşağıda sayılan faaliyetler, bu Yönetmeliğin uygulanmasında tasarım faaliyeti kapsamında değerlendirilmez:

a) Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,

..." açıklamasına

yer verilmiştir.

Buna göre, üniversite-sanayi işbirliği ile sanayimizin rekabet gücü ve katma değeri yüksek, yenilikçi ürünler üretebilen ileri teknoloji ağırlıklı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması; üniversite sanayi işbirliği projeleriyle de, üniversite/kamu araştırma merkez ve enstitülerindeki bilgi birikimi ve teknolojinin, Türkiye'de yerleşik ve proje sonuçlarını Türkiye'de uygulamayı taahhüt eden kuruluşların ihtiyaçları doğrultusunda, ürüne ya da sürece dönüştürülerek sanayiye aktarılması yoluyla ticarileştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, bir proje ve faaliyetin, 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin (k) bendine göre üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yürütülen ve yukarıda tanımlanan araştırma, geliştirme, tasarım ve yenilik projesi veya faaliyeti olması ve bu kapsamda değerlendirilecek proje ve faaliyetlere üniversite yönetim kurulunun izni ile karar verilmesi halinde, bu projelerde görev yapan öğretim elemanına ödenecek gelirin yüzde 85'inin, herhangi bir vergi kesintisi yapılmaksızın ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak; sosyal bilimler alanında hayata geçirmiş olduğunuz projenin, Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin Ar-Ge ve yenilik sayılmayan faaliyetler başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sayılmış olması sebebiyle söz konusu teşvik unsurlarından yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026